

Finnekumla n:o 3 Backgården 3/64 mantal

-1863 Gården är fram till 1862 eller -63 del av Anders Anderssons (Andreasson) f. 1827 Åsarp och h.h. Inga Brita Petersdotters gård som var på 9/64 mantal. Under påbörjat laga skifte i Finnekumla by försäljs 3/64 (d.v.s. en tredjedel av gården) till Korpral Hast och hans hustru.

Källor: Husf. Rångedala AI.10 (1867-1876) Bild 46 / sid 84 (AID: v44347.b46.s84, NAD: SE/GLA/13441) samt laga skifteshandlingar.

1863 Korpralen G. Hast och hans hustru Anna Sofia Andersdotter står antecknade för 3/64 mtl Backagården i Laga skifteshandlingar från 27/11 1863, samma mantal har minskats från Anders Anderssons Backagård. I augusti 1862 då det första laga skiftessammanträdet hölls, innehade Anders Andersson (Andreasson) hade denna del av gården ännu inte sålts till Hast.

Paret Hast ska ha erhållit sin lagfart den 13/9 1865 enligt utdrag ur lagfartsbok och gravationsbevis i vår ägo. Att Hast köpte gården av just ovanstående A. Anderson och Inga Brita Petersdotter framgår även av detta gravationsbevis.

1886 16/5 Rångedala skolkassa är innehavare, enl marginalanteckn. på gravationsbevis.

1886 den 27/10: fastigheten utmätt för Borås Enskilda Banks domfästa fordran å trettiosex tusen sjuhundra kronor. I en annan handling förekommer en mening om att gården utmätts från G. Hast för gäldande af skuld till Borås Enskilda Bank enligt utslag den 15 september 1887.

Hast som förvaltare. Paret Hast står som "förvaltare" av gården i husförhörslängden för Rångedala 1887-1898. Förvaltarskapet torde ha inletts 1886.

1888 När auktion verkställs på den av Borås enskilda bank utmätta fastigheten framgår att den "häftar för tre års ogulden annuitet å det statslån som bewiljats för sänkning af Rångedala m.fl. sjöar" men att tillvinningsjorden ingår i utropet.

Det blir Rångedala församling som genom skolkassan inköper fastigheten för 800 kronor, på exekutiv auktion den 25/4.

Efter att skulder betalats till övriga fordringsägare återstår 612 kr 25 öre som "quittningsvis" tillfaller Rångedala sockens skolkassa: "Sålunda kan af köpeskillingen icke gäldas Rångedala sockens återstående intecknade fordran".

Hast hade uppenbarligen lånat 1000 kronor av Rångedala skolråd och församling, med fastigheten som säkerhet och för att bevaka sina intressen finner folkskolekassans företrädare det bäst att köpa gården. Som säkerhet (handpenning) lämnar P. Johansson, Gravryd, som var den som företrädde Rångedala skolkassa, vidare den gamla inteckningen på 1000 kr, till kronofoge Karl Hallberg. Köpebrev utfärdas den 18/7 1888 när de 800 kronorna betalats och lagfart skrivs den 13/1 1890.

-1893 Hemmanet innehas av Rångedala skolkassa

1890–1894 Johan August Hallqvist med familj "hyr", enligt husförhör Rångedala AI.12 (1887–1898) sid 66. Troligen arrenderar de först av skolkassan och sedan eventuellt även en kort tid av näste ägare Elias Bredin. Gissningsvis kvarbor paret Hast kvar i Lillastugan medan familjen Hallqvist bor i stora huset.

1893 Mor Hast dör den 3 juli. Gården försäljs av Rångedala skolkassa den 4 augusti, för 1560 kronor, till Elias Andersson Bredin från Kinna, som dock dör i rosfeber på Borås lasarett redan i december samma år (48 år gammal). Hela köpeskillingen är ännu inte ens erlagd, utan tas upp som skuld i Bredins dödsbo.

1894 Bredins dödsbo – fader och syskon – håller auktion den 6 augusti och gården ropas in av Linus Jansson (Johnson), som var på besök i Sverige. Av auktionsprotokollet framgår att fastigheten fortfarande belastades av kostnader för sjösänkningen (statslån): "Återstående inbetalningar till Statsverket för sjösänkningsföretaget, som påkommit denna hemmanslott, erlægges af köparen" [...] "Med dessa villkor utroptes hemmanet och stannade för högstbjudna 1450 kronor Herr Linus Jansson i Öhna [...] Omstående köp godkännes ... [Linus namnteckning:] *Linus Johnson*. (Observera den uppenbara missuppfattningen av efternamn i detta auktionsprotokoll – på detta vis blev det Jansson av Johnson, men uttalet kom ändå att behållas även i nästa generation, med ett kort a). Att Linus står som hemmahörande i Öhna kan antingen bero på att hans hustru Hilda kom därifrån (hon var syster till Albert Carlsson) och att de bodde där, men vid något tillfälle känner vi också till att Linus bodde "i skafferiet" på Ruperts gård, d.v.s. i granngården på Öna (osäkert när). Linus arrenderar efter inköpet ut gården till sin blivande hustrus (Hilma Samuelsdotters) farbror, Alexander "Alle" Johansson med familj, och reser den 14 september med sin första hustru och deras gemensamma dotter tillbaka till Chicago.

1898 Linus Jansson bosätter sig på gården i augusti –98, ett år efter dotterns och hustruns

död. Han gifter sig 1899 med Hilma Samueldotter. De får barnen Paul och Ella.

Kontakta mig gärna om ni vill använda er av dessa uppgifter eller har något att tillföra eller påpeka. Använd kommentarsformuläret under inlägget på notiser.tärby.se, så kommer det som ett mejl till mig (jag slipper därigenom att skylta med e-postadressen så att den drar till sig "spam").

Andreas Jansson

Ön Tärby